

გერცელ ბააწთვი

იუდეველი

თელ-ავივი

2002

Երևանի քաղաքի քաղաքապետարանի -
Հասցե: Երևան 2, ք. թ. 24
Հասցե: Երևան 2, Կոմիտասի փող. 10

Տեղաբնակիչ Հանրային

ՆԱԽԱՐԱՐԱՆ

Երևան

22. 11. 02.

გერცელ
ბააზოვი

იუდეველი

თელ-ავივი
2002

გ ა ლ რ ბ ა თ ა

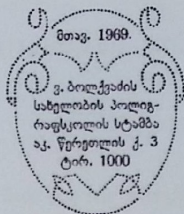
გ ა ლ რ ბ ა

(Chir ha'chirim)

თარგმანი ებრაულიდან
მერსელ ბაახოვიცა

ტფილისი

1927

ს ა შ ა რ თ ვ ე ლ ო ს
პ ა რ ლ ა მ ე ნ ტ ი ს
მ რ ო მ ს უ ლ ი
ბ ი ბ ლ ი ო თ ე კ ა

ძველი ებრაული პოეზიიდან

უკვდავი პოემა—პასტორალი, რომლის ახალ თარგმანს მკითხველი ქვემოთ გაეცნობა, გადმოცემით ებრაელების სახელოვან მეფეს, სოლომონს, მიეწერება. ამ პოემას კარგად იცნობდნენ ჩვენი ძველები, რომლებმაც მოგვცეს მისი ჩინებული თარგმანი. სამწუხაროდ დღემდე იმ ძველი ტექსტის რიგიანი კრიტიკული გამოცემა არ მოგვეპოება. ეკლესია ამ პოემას თავისებურად ხსნიდა და იყენებდა. მოუსყიდველმა სამეცნიერო კრიტიკამ კი ამ უკვდავ ნაწარმოებს დაუბრუნა მისი პირვანდელი წმინდა ლიტერატურული და ესთეტიური ღირებულება. როგორც ჩანს, ამ ღირებულებას ზოგჯერ ჩვენი ძველებიც კარგად ჰგონობდნენ, რითაც ალბად აიხსნება ის მოვლენა, რომ უკვე ხალხურმა ქართულმა პოეზიამ საუცხოოდ გამოიყენა ამ პოემის სიუჟეტი თავის „ეთერიანში“ ანუ „აბესალომ და ეთერში“, ხოლო მე-XVIII საუკუნის დიდმა ლირიკოსმა და სიყვარულის უბადლო მღერალმა ბესიკმა მოხდენილად ჩააკერა თავისი „რძალ დედამთილიანის“ ერთ საუკეთესო ლირიკულ ადგილას მთელი ფრანზა ამ პოემიდან (თავი 2, მუხ. 6, შეად. „რძალ-დედამთილიანი“ ხანები 91 და 93).

ეს პოემა ყველა თანამედროვე კულტურულ ენაზეა ნათარგმნი. დღემდე ჩვენ მისი მხოლოდ ძველი თარგმანები მოგვეპოვებოდა და, როგორც საფიქრებელია, არა პირდაპირ ებრაული დედნიდან. ამიტომ უღრმესი მადლობის ღირსია ახალგაზრდა მგოსანი გერცელ ბააზოვი, რომელმაც იტვირთა ამ პოემის გადმოღება პირდაპირ ებრაულიდან თანამედროვე ქართულ ენაზე.

ს. გორბაქე.

1923, VI, 18.

მთარგმნელის უენიშვნები

ქართულ ენაზე „ქებათა ქების“ ძველი ტექსტი გამოცემულია პროფესორ ალ. ცაგარელის მიერ. („Сведения о памятниках Грузинск. письменности“. პირველი გამოცემა. ქ. სანკტპეტერბურგი. 1886 წ. გვერდი 17–56) ხოლო თანამედროვე ენაზე გადმოკეთება ეკუთვნის პეტრე მირიანაშვილს, რომელიც დაიბეჭდა ამ ორიოდ წლის წინად.

ამ ორთავე გამოცემებში დაშვებულია მრავალი შეუწყნარებელი დეფექტები, რაც ადვილი ასახსნელია იმ გარემოებით, რომ ძველი ტექსტი, უძველესი ხელთნაწერია და გამორკვეული არაა, საიდან ისარგებლა მისმა გადამწერმა, ხოლო რაც შეეხება მირიანაშვილის თარგმანს, ის გადმოკეთებულია თარგმანიდან და თარგმანის თარგმანს ყოველთვის ახასიათებს ასეთი სამწუხარო მოვლენა.

რათა ქართულ ენაზე ეს დეფექტები გაწმენდილიყო, ამიტომ მე გადმოვთარგმნე ეს ნაწარმოები პირდაპირ დენიდან. ამ თარგმანს ძირითად საფუძვლად უძვეს „რომმის ქერივის და ძმების“ გამოცემა ებრაული ბიბლიისა (ქ. ვილნო. 1907 წ. ნაწ. I.I.I. გვ. 295 – 333). თარგმნის დროს ვსარგებლობდი აგრეთვე შემდეგი ევროპიული თარგმნებით 1) ფრანგულ ენაზე: ა) *La Sainte Bible, par Louis Segond. Paris. 1910.* ბ) ხანდახან ვსარგებლობდი მეორე ფრანგული თარგმანითაც Ostervald-ის ვერსიით.

(Paris. 1911) 2) გერმანულ ენაზე: Die Bibel. მარტინ ლუთერის მიერ თარგმნილი. (Berlin 1911) 3) რუსულ ენაზე: ა) Библия. Санктпетербург. 1908. (სინოდის გამოცემა) ბ) А. Эфрос-ის თარგმანი „გალობათა გალობა“.

ამას გარდა ხელთ მქონდა ბ-ნი სერგი გორგაძის მიერ ზემოხსენებული თარგმანების მიხედვით შესწორებული, ძველი ქართული ტექსტი ათონური დაბადებისა, დასაბუქდად გამზადებული. აქვე მინდა დიდი მადლობით მოვიხსენიო ბ-ნი სერგო გორგაძე, რომელმაც აღმომიჩინა დახმარება ამ თარგმანის შესრულების დროს.

დიდრონ კვადრატულ ფრჩხილებში მოთავსებული სიტყვები ჩამატებულია ჩემ მიერ ტექსტის გაგების გასაადვილებლად. ტექსტის ტაეპებად დაწყობა და ნაკვეთების დაყოფა Louis Segond-ის მიხედვითაა შესრულებული. დიდრონი და წვრილი არაბული ციფრებით არშეივსება აღნიშნული მაქვს ებრაული დედნის ტრადიციული დაყოფა თავებად და მუხლებად.

გერცელ ბააზოვი.

ეს თარგმანი მოთავსებული იყო 1923 წ. გაზ. „ტრიბუნა“-ში (№ 504). ამის შემდეგ ამხ ნათან ელიაშვილის მიერაც იქნა თარგმნილი და გამოცემული ცალკე წიგნაკად, მაგრამ ეს ცდა მიმართული იყო იქითკენ, რომ ეს ნაწარმოები ჩამოსხმული ყოფილიყო ლექსის ფორმებში და ამის გამო ამ თარგმანმაც ბევრი იზარალა.

რათა დაცული ყოფილიყო ამ ნაწარმოების მთლიანობა და სისწორე, მე საჭიროდ ვსცანი ჩემი თარგმანის გამოქვეყნება ცალკე წიგნაკად.

გ. ბ.

1. 1. გალობათა გალობა
სოლომონისა.

••

2. [ნეტავი] მაკოცებდეს თავისი პირის კოცნით,
რადგანაც შენი ალერსი ღვინოზე უკეთესია.
3. შენი ზეთების – გაღმომდინარი ზეთის –
საამო სუნია შენი სახელი;
ამისთვის ქალწულებს უყვარხართ.
4. მიმიზიდე შენკენ [და] გავიქცეთ!
მეფემ მიმიყვანა თავის ოთახებში.
ვიღებთ და ვიმხიარულებთ შენთვის,
მოვიგონებთ შენს ალერსს, ღვინოს რომ სჯობია.
სისწორით უყვარხართ შენ!
5. შავი ვარ, მაგრამ ლამაზი, იერუსალიმის ასულნო,
როგორც კედარის კარვები და სოლომონის ფარ-
დაგები.
6. ნუ მიცქერით, რომ შავი ვარ,
რადგანაც მზემ დამწვა!
დედიჩემის შვილები გამიჯავრდენ,
დამსვეს ვენახების სადარაჯოდ,
მე კი ჩემ ვენახსაც ვერ ვუდარაჯე.

7. გამაგებინე, რასაც ეტრფის ჩემი სული:
სად მწყემსავ,
სად აძოვებ შუადღისას?
რად უნდა ვიყო მოხეტიალე
შენი ამხანაგების ჯოგებთან?
 8. – თუ შენ არ იცი, მშვენიერო ქალთა შორის,
გაპყევი ცხერის კვალს
და აძოვე შენი თიკნები
მწყემსების ბინებთან.
- * *
9. ჩემ დედალ ცხენს [შებმულს] ფარაონის ეტლებში
შეგადარე, მეგობარო!
 10. ლამაზია შენი ლოყები მძივებში
შენი ყელი – ფარლულებში.
 11. ოქროს მძივებს გაგიკეთებთ შენ
ვერცხლის წერტილებით.
 12. – სანამ მეფე სუფრაზე იყო,
ჩემმა ნარდმა სუნი გამოსცა.
 13. მურის თაიგულია ჩემი საყვარელი ჩემთვის;
ის ჩემ ძუძუებში მოისვენებს.
 14. კვიპრის მტევანია ჩემი საყვარელი ჩემთვის
ყენ-გელის ვენახებში.
 15. – მშვენიერი ხარ, მეგობარო, მშვენიერი:
შენი თვალები მტრედებია.
 16. – მშვენიერი ხარ, საყვარელო, და საამო;
ჩვენი საწოლიც მობიბინეა.
 17. – ჩვენი სახლების ბანები ნაძვებია,
ჩვენი ავეჯეულობა კვიპაროზია.

2.

1. –მე ნარგიზი ვარ სარონისა,
შროშანი ვაკეებისა.
2. –როგორც შროშანი ეკლებში,
ისეა ჩემი მეგობარი ქალიშვილებში.
3. –როგორც ვაშლი ტყის ხეებში,
ჩემი საყვარელიც ისეა ვაჟებში;
მის ჩრდილში ვნატრობდი და დავჯექი,
და მისი ნაყოფი გაუტკბა ჩემ სასას.
4. მიმიყვანა ღვინის სახლში
და მისი დროშა ჩემზე სიყვარულია!
5. მომამაგრეთ ყურძნის სურნელებით,
მომიწყვეთ საწოლი ვაშლებისა,
რადგანაც ავად ვარ სიყვარულით!
6. მისი მარცხენა [ხელი] ჩემი თავის ქვეშაა,
და მისი მარჯვენა – მეხვევა.
7. –გაფიცებთ თქვენ, იერუსალიმის ასულნო,
ნიამორებს, გინდ მინდვრის ფურ-ირმებს:
არ გააღვიძოთ და არ გამოაფხიზლოთ სიყვარული,
სანამ მოინდომებდეს.

* *

8. საყვარლის ხმა მესმის!
აგერ მოდის,
მორბის მთებზე,
მოხტის ქედებზე!

9. ჩემი საყვარელი ჰგავს ნიამორს
ან ირმის ნუკრს!
აგერ ის დგას ჩვენი კედლის უკან,
იყურება ფანჯრებიდან,
იცქირება ჭუჭრუტანებიდან.
10. ჩემმა საყვარელმა მიპასუხა და მითხრა:
„ადექ, ჩემო მეგობარო, ჩემო მშვენიერო, და წამოდი!
11. რადგან აგერ ზამთარმა გაიარა,
წვიმამ გადილო და წავიდა;
12. ყვავილები გამოჩნდნ ქვეყნად,
სიმღერის დრომ მოაწია
და გვრიტის ხმა გაისმა ჩვენს ქვეყანაში.
13. ლელვმა გამოიღო კუკურები
და ვაზებმა აყვავებისას გამოსცეს სუნი.
ადექ, ჩემო მეგობარო, ჩემო მშვენიერო, და წამოდი!
14. ჩემო მტრედო! კლდის ნაპრალებზე,
ფრიალოს საფეხურებზე
დამანახე შენი სახე,
გამაგონე შენი ხმა,
რადგან შენი ხმა საამოა და შენი სახე – ლამაზი“...
15. – დაგვიჭირეთ მელები,
პატარა მელები, ვენახის გამფუჭებლები,
[რადგან] ჩვენი ვენახები ყვავიან! –
16. – ჩემი საყვარელი მე [მეკუთვნის] და მე მას,
ვინც შრომანებში მწყესავს.
17. სანამ დღე აგრილდებოდეს
და ჩრდილები გაიფანტებოდნ,
დატრიალდი! დაემსგავსე, ჩემო საყვარელო,
ნიამორს ან ირმის ნუკრს მთებს შუა.

3.

ჩემ საწოლზე ღამეებში

ვეძებდი იმას, ვისაც ეტრფის ჩემი სული;

1. ვეძებდი და ვერ ვიპოვე.

მოდი ავდგები და შემოვივლი ქალაქს,

ქუჩებით და მოედნებით,

2. მოვძებნი მას, ვისაც ეტრფის ჩემი სული,

ვეძებდი და ვერ ვიპოვე.

მიპოვეს ყარაულებმა, რომლებიც გარს უვლიდენ

ქალაქს:

3. „არ გინახავთ, ვისაც ეტრფის ჩემი სული?“

როგორც კი გავსციდი მათ,

ვიპოვე, ვისაც ეტრფის ჩემი სული.

4. ხელი ვსტაცე და არ მოვეშვი,

სანამ მივიყვანდი დედიჩემის სახლში

და ჩემი მშობლის ოთახში.

გაფიცებთ თქვენ, იერუსალიმის ასულნო,

ნიაშორებს, გინდ მინდვრის ფურ-ირმებს:

5. არ გააღვიძოთ და არ გამოაფხიზლოთ სიყვარული,

სანამ მოინდომებდეს!

* *

ვინაა ის, უდაბნოდან რომ მოდის,

როგორც კვამლის ნაკადი,

6. მურისა და საკმევლის წევით

და ვაჭრის ყოველგვარი ფხენილი წამლებით?

- აგერ ტახტი სოლომონისა,
მას სამოცი გმირი გარს არტყია
7. ისრაელის გმირებისაგან;
ყველას ხმლები უკავია,
ბრძოლაში გაწვრთნილები არიან,
 8. ყოველ მათგანს ხმალი თეძოზე აქვს
ღამეების შიშით.
ტახტრევანი გაიკეთა სოლომონ მეფემ
ლიბანის ხეებისაგან:
 9. სვეტები გაუკეთა ვერცხლისა,
მკლავსაყრდნობი ოქროსი,
 10. საჯდომი – მეწამული,
შიგ კი მოქარგულია სიყვარული
იერუსალიმის ასულთაგან.
გამოდით და შეხედეთ, სიონის ასულნო,
სოლომონ მეფეს
 11. იმ გვირგვინში, რომლითაც დააგვირგვინა მისმა
დედამ
მისი ქორწილისა
და მისი გულის სიხარულის დღეს!

* *

4.

მშვენიერი ხარ, მეგობარო, მშვენიერი –
შენი თვალები მტრედებია

1. შენი პირბადის ქვეშ.
შენი თმები თხების ჯოგია.
გილყადის მთიდან რომ ჩამოეშვენ.

- შენი კბილები გაკრეჭილი ცხვრის ჯოგია,
საბანაოდან რომ ამოვიდენ;
2. ყველანი ტყუპებს ჰბადებენ
და ბერწი არ არის მათ შორის.
წითელი ძაფია შენი ტუჩები
და შენი პირი ლამაზია;
3. ბროწეულის ნაჭერია შენი საფეთქელი
შენი პირბადის ქვეშ.
შენი ყელი დავითის კოშკია, სავარჯიშოდ აგებული;
ათასი ფარია მასზე ჩამოკიდებული
4. ყველა – გმირების ფარებია.
შენი ორი ძუძუ,
ნიამორის ტყუპები,
5. შროშანებში რომ სძოვენ.
სანამ დღე აგრილდებოდეს
და ჩრდილები გაიფანტებოდენ
6. წავალ მურის მთაზე
და საკმევლის ქედზე.
ფრიად მშვენიერი ხარ, მეგობარო,
და შენში ნაკლოვანება არაა.
7. წამოდი ჩემთან ლიბანიდან, დედოფალო,
ჩემთან ლიბანიდან!
8. გამოეშურე ამანის მწვერვალიდან
სენირისა და ხერმონის მწვერვალიდან
ლომების ბინებიდან,
ვეფხვების მთებიდან!

- შენ ჩემი გული დაატყვევე, ჩემო დაო, დედოფალო,
ჩემი გული დაატყვევე ერთი შენი თვალით,
9. ერთი ფარღულით შენ ყელზე.
რა მშვენიერია შენი ალერსი, ჩემო დაო, დედოფალო,
რამდენად სჯობია შენი ალერსი ღვინოს
 10. და შენი ზეთების სუნი ყოველ სურნელებას.
გოლეულს სწვეთავს შენი ტუჩები, დედოფალო;
თაფლი და რძეა შენი ენის ქვეშ
 11. და შენი ტანისამოსის სუნი ლიბანის სუნია.
დაკეტილი ბალი ხარ, ჩემო დაო, დედოფალო,
დაკეტილი ნაკადული, წყარო დაბეჭდილი.
 12. შენი შტოები ბროწეულის წალკოტია,
ძვირფასი ნაყოფებით,
 13. კვიპრებითა და ნარდებით;
ნარდი და ზაფრანა, ქურქუმა და კინამო
საკმევლის ყველა ხეებით;
 14. მური და ალო
ყველა მთავარი სურნელებებით;
ბაღების წყარო,
ცოცხალი წყლის ჭა,
 15. გამომდინარნი ლიბანიდან.
გამოიღვიძე ჩრდილოეთის (ქარო)
და მოდი სამხრეთის (ქარო)!
 16. გააგრილე ჩემი ბალი,
იწვეთოს მისმა სურნელებამ!
—მოვიდეს ჩემი საყვარელი თავის ბაღში
და სჭამოს ძვირფასი ნაყოფები!

5.

—შევვდი ჩემ ბაღში, ჩემო დაო, დედოფალო,
მოვკრიფე მური ჩემი სურნელებით, —

1. ვჭამე ჩემი ფიჭა ჩემი თაფლით,
დავლიე ჩემი ღვინო ჩემი რძით...
—სჭამეთ, მეგობრებო, სვით და დაითვერით, საყ-
ვარლებო!

* *

მე მძინავს და ჩემს გულს ჰღვიძავს;
ხმაა! ჩემი საყვარელი არაკუნებს:

2. „—გამიღე ჩემო დაო, ჩემო მეგობარო,
ჩემო მტრედო, ჩემო წმინდა,
რადგან თავი ამეფსო ნამით,
ხუჭუჭი — ღამის წვეთებით“.
გავიხადე ჩემი კვართი, როგორღა ჩავიცვა?
დავიბანე ფეხები, როგორღა გავისვარო?
3. ჩემმა საყვარელმა ხელი გამოჰყო ნახვრეტიდან
და ჩემი შიგნეულობა აირია მისთვის.
4. ავდექი, რომ გამეღო ჩემი საყვარლისთვის
და ჩემი ხელები სწვეთდა მურსა
5. და ჩემი თითებიდან მური გადადიოდა
კარსაკეტის სახელურებზე.
გავუღე ჩემს საყვარელს...
...ჩემი საყვარელი გაქრა წავიდა...
6. სული აღმომხდა, როცა ის ლაპარაკობდა!..
ვეძებე და ველარ ვიპოვე,
ვუძახე და არ მიპასუხა.

1-16679 2

ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს
კ ა რ ლ ა მ ე ნ ტ ი ს
მ რ ო ვ ე შ ლ ი
ბ ი ბ ლ ი ო თ ე ა

მიპოვეს ყარაულებმა, რომლებიც გარს უვლიდენ
ქალაქს,

7. მცემეს, დამქრეს;
წამგლიჯეს საბურველი გალავნის ყარაულებმა.
გაფიცებთ თქვენ, იერუსალიმის ასულნო:
თუ ჰნახავთ ჩემს საყვარელს,
8. რას ეტყვიოთ მას?..
რომ მე ავად ვარ სიყვარულით.
—რით სჯობია შენი საყვარელი სხვა საყვარლებს,
მშვენიერო ქალთა შორის?
9. რით სჯობია შენი საყვარელი სხვა საყვარლებს,
ასე რომ გვაფიცებ?
—ჩემი საყვარელი ნათელია და წითური,
გამორჩეული ათიათასთა შორის.
10. მისი თავი წმინდა ოქროა,
მისი ხუჭუჭი ვაზის კულულებია
11. ყორანივით შავები.
მისი თვალები მტრედებია,
წყლის ნაპირებზე რძეში რომ ბანაობენ,
12. კმაყოფილებაში რომ სხედან.
მისი ლოყები სურნელების ბაღია,
სურნელოვან მცენარეთა კვალთა;
13. მისი ტუჩები შროშანებია,
საიდანაც წვეთავს მური მომდინარე;
მისი ხელები ოქროს რგოლებია,
იაგუნდით ავსებული;
14. მისი მუცელი სპილოს ძვლისგან ნაკეთებია,
საფირონებით დაფარული;

- მისი წვივები მარმარილოს სვეტებია,
ოქროს კვარცხლბეკზე დაყრდნობილი;
15. მისი შესახედაობა ლიბანისაა,
რჩეულია ნაძვებივით.
მისი სასა ტკბილეულებია
და მთლად იგი ნეტარებაა.
16. ესაა ჩემი საყვარელი და ესაა ჩემი მეგობარი,
იერუსალიმის ასულნო!

6.

- სად წავიდა შენი საყვარელი,
მშვენიერო ქალთა შორის?
1. საით გასწია შენმა საყვარელმა?
[გვითხარ] და ჩვენ მოვსძებნით მას შენთან ერთად!
–ჩემი საყვარელი თავის ბაღში ჩავიდა,
სურნელებათა კვლებში,
2. ბაღებში სამწყესავად
და შრომანების დასაკრეფად.
მე [ვეკუთვნი] ჩემ საყვარელს და ჩემი საყვარელი – მე
შრომანებში რომ მწყესავს.
- 3.

* *

- მშვენიერი ხარ, მეგობარო, თირცასავით,
ლამაზი იერუსალიმივით
4. [და] მრისხანე, როგორც [ჯარი] დროშებით!

მომარიდე შენი თვალები, რადგანაც მათ აღმაფრთო-
ვანეს;

5. შენი თმა თხების ჯოგია,
გილყადიდან რომ ჩამოეშვენ.
შენი კბილები გაკრეჭილი ცხვრის ჯოგია,
საბანაოდან რომ ამოვიდენ;
6. ყველანი ტყუპებს ჰბადებენ
და ბერწი არ არის მათ შორის.
ბროწეულის ნაჭერია შენი საფეთქელი
შენი პირბადის ქვეშ.
7. სამოცი არიან დედოფლები, ოთხმოცი-მხევლები
და ურიცხვი-ქალწულები.
8. ერთი არის ჩემი მტრედი, ჩემი წმინდა,
ერთია თავისი დედისათვის,
9. რჩეულია თავისი მშობლისათვის.
დაინახეს ქალიშვილებმა და მოიწონეს,
დედოფლებმა და მხევლებმა – აქეს.
– ვინაა ეს, ცისკარივით რომ იცქირება
მთვარესავით მშვენიერი, მზესავით რჩეული
და მრისხანე, როგორც [ჯარი] დროშებით?
10. – ნიგვზის ბალში ჩავედი,
რომ მენახა, დაყვავებულა თუ არა ვაზი,
11. გამოუსხამს თუ არა ნაყოფი ბროწეულებს?
არ ვიცოდი ჩემი სული [თუ მიქადდა]
ეტლში ჯდომას ჩემი ერის კეთილშობილთა შორის.

7.

12.

–დაბრუნდი, დაბრუნდი, სულამით,
დაბრუნდი, დაბრუნდი, და ჩვენ [დაგიწყებთ] ცქერას.

1. –რად უნდა უცქიროთ სულამითს,
როგორც ორწყება ფერხულის თამაშს?

* *

რა მშვენიერია შენი ფეხები ფეხსაცმელებში, კეთილ-
შობლის ასულო!

2. შენი თეძოების სიმრგვალე სამკაულია,
ხელოვანის ხელით გაკეთებული.
შენი უბე მრგვალი თასია,
რომელსაც სასმელი არ აკლია.
3. შენი მუცელი ხორბლის ხეავია,
შროშანებით გარშემორტყმული.
შენი ორი ძუძუ ორი ნუკრია,
ნიამორის ტყუპები.
4. შენი ყელი სპილოს ძვლის კოშკია;
შენი თვალები ხესბონის ტბებია
5. ბათ–რაბიმის ჭიშკართან;
შენი ცხვირი ლიბანის კოშკია,
დამასკისკენ რომ იცქირება.
თავი გადგია ქარმელივით
და შენი თავის კავები მეწამულია;
6. მეფე პატიმარია ხუჭუჭებისა!

- რა მშვენიერი ხარ და საამო,
სიყვარულო, ფუფუნებათა შორის!
7. შენი ტანადობა ჰგავს ფინიკს
და შენი ძუძუები – მტევნებს.
ვთქვი: ავალ ფინიკზე,
მოვეჭიდები მის ტოტებს,
9. და, დაე, იყოს შენი ძუძუები ვაზის მტევნები,
და შენი ცხვირის სუნი, როგორ [სუნი] ვაშლებისა,
და შენი სასა, როგორც კარგი ღვინო...
– [რომელიც] ჩასდის ჩემს საყვარელს სწორად
10. და ამეტყველებს დაძინებულთა ტუჩებს...

* *

- მე [ვეკუთვნი] ჩემ საყვარელს
და ჩემკენაა მისი მისწრაფება.
11. წამოდი, ჩემო საყვარელო, გავიდეთ მინდორში,
ლამე გავათიოთ სოფლებში!
12. ადრე ავდგეთ, [გავეშუროთ] ვენახებში!
ვენახოთ, თუ დაყვავილდა ვაზი, თუ გაიშალა ყვავილი,
13. თუ გამოიღო ნაყოფი ბროწეულებმა;
იქ მოგცემ ჩემ ალერსს.
მანდრაგორებმა გამოსცეს სუნი
და ჩვენს კარებზე ყოველგვარი ძვირფასი ნაყოფი,
14. ახალი და ძველი,
შეგინახე, საყვარელო!

8.

1. ნეტავ ყოფილიყავ ჩემი ძმა,
დედიჩემის ძუძუს მწოვნელი!
გიბოვიდი ქუჩაში, გაკოცებდი,
[და] არც დამძრახავდენ.
2. წაგიძღვებოდი, მიგიყვანდი დედიჩემის სახლში;
შენ მასწავლიდი,
მე კი გასმევედი სურნელოვან ღვინოს
და ჩემი ბროწეულების წვენს.
3. მისი მარცხენა ხელი ჩემი თავის ქვეშაა,
და მისი მარჯვენა – მეხვევა.
4. – გაფიცებთ თქვენ იერუსალიმის ასულნო:
რად აღვიძებთ და რად აფხიზლებთ სიყვარულს,
სანამ მოინდომებდეს?

* *

5. ვინ არის, უდაბნოდან რომ ამოდის,
დაყრდნობილი თავის საყვარელზე?
– ვაშლის ქვეშ გაგადვიძე,
იქ გშობა დედაშენმა,
იქ გშობა შენმა მშობელმა.
6. – დამისვი, როგორც ბექედი შენს გულზე,
როგორც ბექედი შენს მკლავზე,
რადგანაც ძლიერია სიკვდილივით სიყვარული,
სასტიკია ჯოჯოხეთივით შური;
მისი ნაკვერჩხლები – ცეცხლის ნაკვერჩხლებია,
ღვთაების აღია.

7. მრავალ წყალს არ შეუძლია ჩააქროს სიყვარული
და მდინარეებიც ვერ წალეკავენ მას;
კაცმა რომ მისცეს მთელი თავისი ქონება სიყვარული-
სათვის,
შერცხვენით შეარცხვენენ მას!

* *

8. პატარა და გვყავს
და მას ძუძუები არა აქვს;
რა ვუყოთ ჩვენს დას
იმ დღეს, როცა მის შესახებ დაგველაპარაკებინა?
9. ის რომ გაღავანი იყოს,
ზედ ვერცხლის დარბაზს ავაგებდით,
და კარი რომ იყოს,
ნაძვის ფიცრით ამოვაშენებდით.
10. —მე გაღავანი ვარ
და ჩემი ძუძუები კოშკებია;
მაშინ მე ვიყავი მის თვალში სათნოების სათავე.
11. ვენახი ჰქონდა სოლომონს ბაყალ — ჰამონში;
მისცა ვენახი ყარაულებს;
თვითეულმა უნდა შემოიტანოს მის ნაყოფში ათასი
ვერცხლი.
12. ჩემი ვენახი ჩემ წინაშეა.
ათასი შენ, სოლომონ,
და ორასი მისი ნაყოფის ყარაულებს!

13. –ბალებში რომ ზიხარ!
ამხანაგები ყურს უგდებენ შენს ხმას;
გამაგონე!
14. –გაიქეცი, ჩემო საყვარელო,
და დაემსგავსე ნიამორს ან ირმის ნუკრს
სურნელოვან მთებზე!

1923, IV, 10–17

ქ. ტფილისი

მესსია.

(ძღვანად გალაკტიონს).

●●●და მაგონდება ებრაელის მადლიერ ერმა—
უბედურებას როცა ბედი იმას შესძენდა
და როცა ირგვლივ შემოფანტა ის ძლიერ მტერმა
—როგორის რწმენით, სასოებით შეჰქმნა ლეგენდა:

„შორეულს და ბნელს მთებს იქით, ვით მეზღვაური
სამვატიონი სდგას ამაყად ბევრი წლებია
ყველას შიშსა ჰგვრის ამ მდინარის აურზაური
რომლის ტალღები მხოლოდ ლოდი, ცეცხლი, ქვებია.

„მხოლოდ მეშვიდე შაბათის დღეს ის დაისვენებს
და გადიქცევა ნაზი, წყნარი როგორც ასული
ამ დღეს ყურს უგდებს გარეშემო ბრბოს, ხალხისა ენებს,
მხოლოდ დღეს არ დუღს მის ტალღებში ცოდვილთა
სული.

„და სადაც რისხვით ისპობიან ის ცოდვილები
იქით ნაპირზე ბალი არის დღესაც დარგული
და იქ ცხოვრობენ უნახავი, ერის შვილები
ათი მოძმეთა ეროვნება გადაკარგული.

„და ეს საზღვარი, ძღვეით სავსე სამვატიონი
უცბად გაქრება, დაილუვა და სწრაფლ დადნება
გადაიქცევა ეს მდინარე როგორც სიონი
და თვით მესსიაც ამ ადგილზე გამოცხადდება“!...

.....
და როცა პირზე მომადგება სამვატიონი—
„ის“ მახსენდება: როგორ მტერს ძღვეით შეესია

დაიწყო ნგრევა, წინ წავიდა გალაკტიონი
მიტომაც მასში მსურს ნამდვილი ვნახო მესხია

ტფილისი.

გერცელ ბააზოვი.

ლექსებიდან: სამი მგოსანი

1. კალევი

ის მეფე იყო, მეფე მგოსანთა, და მისი ჩანგიც
კენესდა ამაზე.
ქაოსის დროში მან ერთად ერთმა ამცნო ნამდვილი
სულს სილამაზე.
ბევრი ამხედრდა ... გამოეკიდა, დაეწყვენენ რიგად,
გაიქცნენ ერთად,
მაგრამ ბოლო დროს მუხლი მიიპყრეს და მხოლოდ
ის სცნეს მგოსანთა ღმერთად.

.....
მგოსანი იყო, გაგიჟებული თავის სამშობლო
არე-მარეთი.
მისი ცხოვრება რომანი იყო: იმას უყვარდა აღმო-
სავლეთი!

„ვერც ისპანია მომაჯადოვებს, თუმცა ტყვედა ვარ,
აქ, დასავლეთში,
„მაგრამ ეს გული მარად იქნება იქ ნეტარების
აღმოსავლეთში...“

„განა სასმელი პირს დაუტკბება, როცა ჩემს სიონს
აკრავს მტრის რკალი,
„და მე კი მის ძეს, მის მეოცნებეს, სქელი ჯაჭვები,
არაბთა ბრჭყალი?“

„შემომიფიცავს, მოგძებნო სიონ! და თუ აღარ გყავს
შენ მეფეები“

„და იმათ ნაცვლად კვლავ მოგვევლინენ შხამით
აღსავსე გველეშაპები –“

„მაშინ სამშობლოვ, ვფიცავ, რომ ჩემთვის
ძვირფასი არის თვით შენი ქვეები“

„და აღტაცებით მას მოვეხვევი, ამით ხომ მაინც
მაშინ დავტკბები?“

.....

მთელი გენიით, შემოქმედებით გზა გაუკაფა გონების
აზრებს

და წყნარ ატლანტის ოკეანეში ჰიმნი უმღერა მის
ძლიერ ტალღებს...“

ზღვის სიღრმეშია. მიემგზავრება. ასპარეზს უხსნის
თვით გრძნობებს კრებულს

და ფსკერს ჩასცქერის, სურს საიდუმლო, რომ გამოს-
ტაცოს ზღვას აღელვებულს!

.....

.....

იერუსალიმის ქიშკარს მიადგა, ძლივსდა მოასწრო
 ჯორის მან დაბმა
 და რომ დაემხო დედამიწაზე, გადაუარა მაშინ
 არაბმა...
 როცა მგოსანმა ჰპოვა სამშობლო, ცრემლით აღხობ-
 და მის ტურფა არეს,
 შავი არაბი მას ცხენით სრესდა და უმზადებდა
 მუღმივ სამარეს. —
 გული იჭერა, იკმარა ცრემლი. მოკვდა ჰალევი,
 გაქრა ვარსკვლავი
 და საიდუმლოდ იქცა მას შემდეგ გადაკარგული
 მგოსნის საფლავი.

„ბალაკტიონ ტაბიძის ქურონალი“.
 1923 წ. № 8

2. პან-გაბიროლი

ესპანეთში, როდესაც გაზაფხულის ბუნება
 შეიმოსა ფერებით: წითელით და სოსანით,—
 როცა მუხუც ერის სისხლს არ აჩნდა მოდუნება.
 მაშინ სისხლის ამ ზღვაში დაიბადა მგოსანი.

უბინაოს საფარი შეიქმნა შარა-ქუჩა.
 თუ ვინ ჰყავდა მშობელი, იმან ეს არ იცოდა.
 მომავალმა ცხოვრებამ ბავშვი ვერ დააყუჩა.
 მთელი თავის სიცოცხლე ტანჯვის ცეცხლით იწოდა!

ვალენსია. მალაგა. სარაგოსა. კორდოვა,
ყველგან ფიქრთ ოკეანე მოაწვა, მოესია.
მაშინ ლექსის წყურვილმა გულში ძლიერ მოთოვა.
დაისახა მას შემდეგ მან მიზნად: პოეზია!

მხოლოდ ლექსმა, მხოლოდ მან მგოსანი შეიფარა
და შეეკვრნენ ერთმანეთს ცრემლებით ნაგუბები.
ერთადერთმა მან მხოლოდ მგოსანი შეიყვარა
და შეეკვრნენ ერთმანეთს ბუნებიდან ტყუპები.

„თექვსმეტი წლის ბავშვი ვარ, ოთხმოცი წლის
ძლეული.“

თავადი ვარ – ბატონი, ლექსი – ყმა-მსახურია.
ჩონგური ვარ ყველასი; მიწაზე მაქვს სხეული,
ხოლო სული დაფრინავს, ღრუბლებს თავს ახურია“.

ხედავდა რომ არ ჰქონდათ თანამოდმეთ სისხლს ბოლო
და დევნილი ერისთვის შეუდრეკლად იღწვოდა.

მაგრამ მისი ცხოვრება იყო ერის სიმბოლო:
დიდ კოცონზე ორ ცეცხლში სანთელივით იწოდა!

მას მოუკლეს თავისი ძვირფასი მამობილი,
ინუგეშებს თავს იმით, რომ ლექსს ის გააჩაღებს...
და დასწყევლა ცხოვრება, ცხოვრება დაგმობილი,
როცა დონ ჰანაგიდიც ჩაუვარდა ყაჩაღებს!

მაგრამ ახსოვს, მიმართავს, ლექსის წერის თვისებას.
ამშვიდებდა მგოსანი დამშვიდებულ გულს ამით.
ყველგან ლექსი უნგრევდა ტანჯვის ფიქრთა მისევას
და დამღერდა თავის ლექსს, ვით სოლომონ –

სულამითს!

ერის გულში ღრმა ბინა, შესათარი იშოვნა
მოქმედება მგოსანის რადგან ზეკაცს შეშვენდა.
და ამიტომ გვირგვინით, რომ შეემკოთ მის ხსოვნა
მისმა ერმა მიუძღვნა ეს ლამაზი ლეგენდა:

არაბების მგოსანი შურის ცეცხლით იწოდა
და იმის მოსასპობად მწარე აზრი გაჩარხა.
ლექის შეთხზვა რადგანაც იმან უკეთ იცოდა,
მოჰკლა ჩუმად და ბაღში ის ლელვის ქვეშ დამარხა.

და ამ ლელვმა ზამთარში უეცრად გაიხარა.
ეს ამბავი ეოცათ იქაურ მრევლ-ჯამათს,
და როს მეფე სხვა ხალხთან საკრეფად დაიხარა,
ნახეს, იმ ხილზე ტკბილი არაფერი ექამათ!

არაბს ჰკითხა მიზეზი... იდგა იმ დროს ქარბუქი
ხალხი თვალყურს ადევნებს თოვლის ფიფქებს,
შენაბერს...

მოაგონდა მავრს მაშინ დამარხული ქაბუკი
და კანკალით თვით მეფეს ის უამბობს ყველაფერს.

—ახლა მივხვდი, გავიგე... მავრთ მეფემ დაიძახა—
ასული ხომ ლელვია, ვარდებით შერაზული?
მის სიმბოლო ეს იყო, მიზნად ეს დაისახა,
იმას მარად პირს ადგა „იუდეველთ ასული“!

„ბალაკტიონ ტაბიკის მშრნალი“.
1923 წ.

ივნისი ტფილისში

(ბენიამინს)

..და შენი საყვედური სამგვარად დათენთილი
ნუთუ ჯერ ვერ გაიგე ჩემთვის ის რომ მეტია.
ყველაფერი აქ, როგორც – ალგებრის გაკვეთილი
არის ძველი ამბავი და ძველი კომედია!

აქ მზე ხრაკავს გამვლულებს ანთებული ქურათი.
და ფიქრების გუშაგი ვერაფერს სულში ვერ სტევს.
მხიბლავს მე ჩვენს ოთახში ორჯერ ასი სურათი,
და ოცნება იმაზე, რომ შევტრფვი უნივერსიტეტს.

აი, რითი ვერთობი, ესა მაქვს გახარება.
ყველაფერი ამაში ვისურვე მომექცია
და ამიტომ იცოდე: მწამს როგორც სახარება
მაგიდაზე ნასვენნი რითმების კოლექცია!

ლიბანის და იაფოს, იორდანის მნახველი
თავის ჯოხით, გრძელ ჯოხით უეცრად მოგვემატა.
აღარ მართობს მე ვერც ის, არ შეჩერდა ნალველი.
ვიტანჯები, ვსასტიკობ, ვით მღვდელი ტორკვემადა.

ვერ მამშვიდებს მე წიგნი: მარანის „ბატუალა“
უშედეგოდ გავცვითე ტფილისის თეატრები.
ყველა შუბლზე ატარებს წარწერას: მატყუარა
და ამგვარ სახესეთში მხოლოდ შენ მენატრები!

აღარ არის ხალისი, აღარ მყავს ნაცნობობა.
ვიცი არ დაიჭერებ, ვფიქრობ: რით დაგაჭერო,
რომ მე შენგან აღმოვფხვრა მაგ ექვების ობობა
მაშინ უნდა გადვიქცე თვითონ მიქელ ანჯელოდ!

ვერ გამომწოვ ამაყ წვენს, რაც გინდა მამარილო,
მწამს მძლავრი მეგობრობა და მიყვარს შენი: ამინ
სახავსეთში დამრჩება რითმების მარმარილო,
და ჩემს კარგ მეგობრებში სახელი: ბენიამინ!*

*ბენიამინ გ-ლი. გურცელ ბაახოვის ასლთ
მეგობარი და თანამებრძოლი სიტინისტი.
1922-1923 წლებში (ჩვენი ოჯახის თბილისში
გადმოსვლამდე) ცხოვრობდნენ ერთად თბილ-
ისში არქივის ქ. 22-ში, (დღეს საიათნოვას
ქ.). დაბატონრებულ იქნა 1952 წ. გამოძიების
პროცესში წამების შედეგად დაავადდა და
განთავისუფლებიდან რამდენიმე თვის შემდეგ
გარდაიცვალა 1953 წ.

შ. ბაახოვი

იუდაველი

თეთრ-ცისფერ ცაზე გაფრენა მინდა,
იქ სიცოცხლე და ცრემლის ღვარია,
ადამიანმა ხმა გაიკმინდა,
იგი დამუნჯდა და საზღვარია.

სიტყვა ცოცხალი მალე ნელდება,
სიტყვა ნაელვი დარჩა ისეთი,
სულის განძრევა გაუძნელდება,
ამოივსება მთლად სანისლეთი.

უცხოა მისთვის თავის შექება,
გაირინდება ვით ტყის ნაფოტი,
მაგრამ სჩვევია მას აფეთქება,
შემდეგ წამება და ეშაფოტი.

მთელი მსოფლიო სურს გაახუროს
ტვინის წამებით და მოფერებით,
ამ იუდეველს ესვრიან უროს,
რომ შეიმოსოს ათას ფერებით.

მაგრამ სიკაფე მისი ხვედრია
და სიამაყე დაიკოცნება,
ბევრი სიძნელე მას შეხვედრია
და შეუნახავს თეთრი ოცნება.

ქსრნ. „თმატრი ჯა ცხ(ოვრება“.

1924 წ.

გილიოზინა

ღამე 9 აბის - 1856 წ

აღმოსავლეთი ბაბილონმა გაანადგურა,
სძლია უდრეკი ბორკილებად, მძიმე ლოდინად.
ლიბანის მთები გადაიქცა სისხლის სადგურად
და დამონებულს გაღუწვიტეს: გილიოტინა!

შავი ეკრანი, მოჩვენება, წამების ბინა.
შველა არსაით. დიასპორა თავის უარით.
დღეს საუკუნემ მეცხრამეტედ გადაირბინა
და კვლავ გაისმა საზარელი ხმა რიტუალის.

ოჰ, ეს პასექი... მუდამ ისმის შიშის ნიშნები,
მიათრევს ზღაპრით დახოცილებს ურემი ათასს,
ეს ბეილისი, ეს კიევი და კიშინოვი
მუდამ მაგონებს ყოველწლობით ერემიადას.

და ეხლა, როცა ხელში ვფურცლავ
წიგნებს გლოვისას,
სადაც ვკითხულობ როგორ გავხდით
საფქვევ როდინად,
მომაგონდება დიდი სახე სისხლის მწოვისა
და სამართალი საშინელი: გილიოტინა!

კრულვა მარადი და კედლებში ძებნა გამჩენის,
ამაყ ისრაელს აღარ ძალუძს სევდა დაჰკეტოს.
დიდი ხანია წაუკითხეს მას განაჩენი
და სამუდამოდ მიაკრეს ის ხავსიან გეტოს.

.....

სანთლები ჩაქრა, სმენად იქცნენ თანამოძმენი,
წლების სათვალავს მოუთმენლად მაშინ ელიან
აგარაკი და ნელი წვიმა გახდნენ მოწმენი,
ითქვა ის რიცხვი, აკანკალდნენ: საშინელია!

ნილოსი, დნებრი, ვისლა, რენ და მანსანარე
ალბათ ამ წუთში გადაიქცნენ მძიმე ლოდინად,
დღეს მომავალი დაიკვივლებს ექოს საზარელს:
გილიოტინას შეაგებეთ გილიოტინა.

წაღვერი. 9 აბის ღამე.

ქსრ. „თეატრი და ცხოვრება“,
1924 წ.

მარადი მგზავრის მონოლოგიდან...

... და მე მივდივარ უსვენებლივ სულ ზევით, ზევით,
განვლილი გზები გარდამეჭყენნ შხამის ენებად,
ოჰ, დავიღალე ღამეების ამდენი თევით
და არ მეღირსა ჯერჯერობით მე მოსვენება.

ძველი ეგვიპტე, ბაბილონი, რომი, ათინა
თითქოს ეკრანზე იცვლებოდა და მიდიოდა,
ჩემმა მძლე სულმა ელღინები მწარედ აცინა,
მაგრამ მომნათლეს მე ველურად და იდიოტად.

გაჩნდა კოცონი, ვეღარ შევძელ მის განელება,
ორჯერ ათასი წელიწადი – მის ნადირია,
ძალითა სურდათ მოვენათლეთ ესპანელებად
და ყრმა მსახური გოლგოთისა სულ გადირია.

განა როდისმე დავისვენებ, ჩემო მესია?
მტერმა წალეკა და ლამპარი აუნთო დაბებს,
ტორკვემადები იერიშით შემომესია
და საცეცხლური გაუღვივა აუტოდაფებს.

დაჰკარით საყვირს და აცნობეთ ყველას და ყველას, –
მაქვს გასავლელი სივრცე გრძელი და უტიერი,
მარადი მგზავრი გადაეჭვა ერებს ნალველად –
გზა დამიცალეთ! მე მოვდივარ – იუდეველი!

ტფილისი

ქსრ. „თეატრი და ცხოვრება“.

23/XII, 1923 წ.

კაინი

ფერმკრთალ სახეზე ნისლი დაწვება,
გაარღვევს წრეებს უცხო საბელი
და დაიდგრება ცრემლი დაწვებად:
ორი ათასჯერ კვდება აბელი.

მრემატება ერის წმინდანებს
ნაცნობი ძველი: სისხლის საინი
და ცოდვას მაინც არ შეინანებს
თმააბურძგვნილი სახე კაინის.

ქაჯების კართან სული დააბა.
წმინდა, უკვდავი დაჰგმო ტაძარი,
„კაინ, შენი ძმა, სადაა აბა“,
მოესმის მუდამ ეს ხმა საზარი.

იყო ამაყი, ვით კეისარი,
და არა გრძნობდა ტანჯვას სადარისს,
მაგრამ ხვდებოდა მის მკერდს ისარი:
„კაინ, შენი ძმა, მითხარ, სად არის?“

არსად საშველი ბედი ტიალი,
თავისი ხელი ყველგან ამეფა,
მაგრამ მობეზრდა მას ხეტიალი
და შერჩა მხოლოდ გესლი, წამება.

და მრისხანებამ სძლია, შეეხო,
შედრკა გულადი, ღონეუკლები,
სასტიკი იყო ბუნების ეჭო
და უცოდველი როგორც ნუკრები.

ტანჯვა მარადი, ფიქრთა აგება,
 უსაზღვროება, არსად საბმელი.
 ჰქუხს და მრისხანებს ზევით განგება:
 „კაინ, სად არის, მითხარ, აბელი!“

და აღარ სთვლიდა სიკვდილს იოტად,
 აივსო ჭიჭა, ბრაზის სტრიქონი,
 „სიკვდილი მინდა“, –ის გაჰკიოდა,
 როგორც საყვირი იერიქონის.

„არა და არა! სიკვდილი გსურდა?
 მაშინ შენ ამას აღარ იზამდი.
 შენი სიცოცხლე მე არ შემშურდა,
 იცოცხლებ, კაინ, უკუნისამდე!“

„სატანავ, ქაჯო, მოდიოთ, მიშველეთ...“
 კაინი ბრაზობს, მას შემდეგ ყვირის,
 და ისმის ჭვარცმა, სისხლი, სისველე
 წამება წლების, თვეების, კვირის...

.....
 მატულობს სისხლი, როგორც კრებული...
 კაინმა ჰღვარა, მიწამ იზიდა
 და დღესაც ჰკივის გააფთრებული
 სისხლი აბელის დედამიწიდან.

ღამე 9 აბის,
 აბარაპი ბორჯომი.

ქუჩა. „თეატრი და ცხოვრება“,
 1924 წ.

მაკავეელი

უნუგეშობამ შეარყია სულის ფიცარი.
ძაძით შეჰმოსა ებრაელთა მთა, ვაკე, ველი.
ვერ ამხნევებდა ერს ემბლემა დასაფიცარი
და უცბად გაჩნდა იეჟუდა მაკავეელი!

ქედმოუხრელი და ამაყი. გმირი მხნედ არის,
მხარს უმშვენებენ მისი ძმები, როგორც სანთლები,
ულმობელია ოლიმპივით დიდი მხედარი,
ააკანკალა საბერძნეთის ყველა სარდლები.

და ბრძოლის ველზე წმინდა სისხლი თუმც მან დაჰღვარა
ერი ჩაგრული ნეტარებას ისევ ეღირსა.
წმინდა მიზანი შეასრულა იმან ამგვარად,
რადგან უძლოდა ნებისყოფა ამაყ ერისა!

.....

ვატარებთ სახელს: წამებული და მგლოვიარე,
შიშველი მკერდი გამუდმებით ეკალს ედება.
მსოფლიო ძველი და ახალი შემოვიარეთ,
მაინც მედგრად სცემს ურყეველი სულისკვეთება.

გამოიცვალა საუკუნე აგერ მეოცედ,
გაგანიერდა ტანჯვებიდან ხელის მტკაველი
მაგრამ ჩვენ ისევ ახალ გზებში არ გავიოცებთ
დარჩება მარად ჩვენ სიმბოლოდ: მაკავეელი!

ტფილისი.

10 თებერვალი 1924 წ.

ბაზ. „მაკავეელი“,
1924 წ. № 1

მოგონება 14 ადარის

როცა გაავსებს სისხლის ხაზებს შავი რვეული,
და ნარ-ეკალი სუსხიანი ჩემ გზებს ედება –
შეიკუმშება ყვავილების ნორჩი სხეული
და მკერდში ნექტარს გადმოსწვეთავს ტკბილ იმედებად.

ცრემლის ღვარები რომ ჩამოდის მძიმე ღვარებად
ვერსად შეხვდებით ოკეანეს მის შესადარისს –
მაგრამ არ მაკრთობს, არ მაშინებს გადაგვარება,
როცა იელვებს მოგონება თოთხმეტ ადარის.

როცა მტარვალს გაიზარდა ათიათასად
და თაყვანს სცემდა მთელი ხალხი კრძალვით, რიგებად–
გამონათებს წყვდიადიდან მაშინ ადასა
და მორღებდა... თაყვანს არ სცემს, არ იღრიკება!

„არ შემძლია მე მოთმენა კერპის, ჯიუტის,
გამოსავალი წყეულთათვის ნეტავ სად არის?“
ბრაზით გაჰკივის და დიდ მტარვალს რული მიუღის
და კენჭი ჰყარა... შერჩა რიცხვი თოთხმეტ ადარის.

და ბრძანებაა: „ამოძრავდეს ყველა ენები,
მთელ სამეფოში ეს ამბავი სწრაფლად იწეროს,
ადარ აცოცხლონ, ამოხოცონ ისრაელები
ამ მომავალ დღეს – თოთხმეტ ადარს – საბედისწეროს“...

მძიმე ლოდინი მომავალი ტანჯვით ნაფერი
გულის ჩოჩქოლი უცნაური, მწუხრი ენების.

„უნდა დასრულდეს ერთის დაკვრით აქ ყველაფერი,
რომ არ ეღიროსოთ სიტკბოება კვლავ გათენების“...

წარსდგა ესთერი მძლავრ მეფესთან ვით წამებული,
ისრაელი კი მთელ სპარსეთში არსად იქება,
სასაკლაოზე როგორც ცხვარი გამზადებული
ქედს არ იხრის, აქვს იმედი, არ იდრიკება!

.....
როცა გაავსებს სისხლის ხაზებს შავი რვეული,
და ნარ-ეკალი სუსხიანი ჩემ გზებს ედება –
შეიკუმშება ყვავილების ნორჩი სხეული
და მკერდში ნექტარს გადმოსწვეთავს ტკბილ იმედებად.

გადატრიალდა ყოველივე... და ეს დღე რისხვის
იქცა ზეიმად და ლხენის დღედ – დიდის, პატარის.
ათასი წლები საზღვარია დიადი რიცხვის,
რომელიც დაგვრჩა მოგონებად თოთხმეტ ადარის.

5 ადარი II

ქ. ტფილისი

ბაზ. „მაკაშვილი“,
1924 წ. № 3

ეპრაული მელოდია

(ბაირონიდან)

სული დელავს, სული სწუხს, მომღერალო, მაშ ჩქარა
აგერ შენთვის მზადაა ჩემი ოქროს ჩონგური
და შენ ხელის თითებმა მასზე რომ გაიარა
გააღვიძონ სიმებში ხმა ტკბილი სამოთხური.

და იმედი თუ მარად ბედისწერამ არ შთანთქა
მაშინ მკერდში უთუოდ იმასაც ეღვიძება.

და თუ ჩამქრალ სახეში წვეთი ცრემლი კიდე სდგა
დამერწმუნე რომ ის იქ გადნება, დაიღვრება.

დე სიმღერა ეს შენი იყოს თუნდ ველურია.
როგორც ჩემი გვირგვინი მხიარული მძაგს ხმები,
გეუბნები მგოსანო, მე ცრემლები მწყურია
იგლიჯება გულ-მკერდი, სავსე არის სევდებით.

მომღერალო რად მკითხავ ტანჯვით ვით საზრდოობო
ონრავს მკერდი უსიტყვოდ, ბრწყინავს როგორც აღმასი
და მრისხანე საათი ჩამოდგა და გაივსო
როგორც გესლი აღსავსე და სიკვდილის შხამ-თასი.

თარგმანი რუსულიდან

ონის მოწაფეთა სალიტერატურო წრის
ჟურნალი „ონი“ № 1, 1922 წ.

ონი

რაჭის სამაზრო სტამბა

(იბეჭდება კრებულიდან:

„დავიდ და გერცელ ბააზომიბი“

იერუსალიმი-თელ-ავივი, 1976 წ.)

ზ. შნეურ

მას

თვით მაშინაც კი, როს მოგვკედები, უკანასკნელ წუთს.—
და დამჭკნარ გულში ცხელი სისხლი გამეყინება —
თვით მაშინაც კი ვერ იტირებ და გაოცდები:
აღბათ მაგ გულმა ეს ამბავი აღარ ინება.

და ვერ გაიგებ შენ ჩემ სიკვდილს, ვით ვერ გაიგე
შენ ჩემი სული, როს მთვრალ ჭაბუკს შუბლზე მკოცნიდი.
ვერა, ჩემ სიკვდილს ვერ გაგებ და მხოლოდ იგრძნობ:
ჩემი ლამპარი მარად არის უკვდავი, დიდი.

სტირიან ყვავილს ტყვედ რომ არის შუშის საკანში
და ვით ჩამომხმარს, ფერმკრთალ ობოლს

უჭკნება ზღუდე;

სტირიან კიდევ პატარა ბარტყს, როცა ჩვილია
და უცაბედად უგზო-უკვლოდ დაჰკარგა ბუდე.

მაგრამ ამაყ კლდეს — მარად უკვდავს — არ დასტირიან,
იგი მედგრად დგას და მონობის მძლავრი მტერია,
უცბად შეირყა, გადაეშვა დაბლა უფსკრულში
და დარჩა ბნელი ჯოჯონეთის ბრმა მისტერია.

თარგმანი ებრაულიდან **გერცელ ბააზოვისა***)

*ბააზოვისეული ლექსის თარგმანი შემოუნახია მის ყოფილ
მოწაფეს მორდებ დანიელოვს, რომელსაც გადაუცია მოშე დანი-
ელოვისათვის, ამ უკანასკნელის ისრაელში გამომგზავრებასთან
დაკავშირებით.

(იბეჭდება კრებულიდან:

„დავიდ და გერცელ ბააზოვიები“

იერუსალიმი-თელ-ავივი, 1976 წ.)

გბელიძე სერგეი

თქვენი წერილი: ვაჟი, უახლესი, უახლესი
შეიქმნა. სერგეი შვიდი წელია, და მხოლოდ
როცა ყველა ამათ, ვინც იმდროს მუშაობდა
შეიქმნა, ვინც იმდროს მუშაობდა მუშაობდა.

ქართული საზოგადოება, მუშაობდა და მუშაობდა
მუშაობდა და მუშაობდა ქვეყნის განვითარება;
მუშაობდა და მუშაობდა და მუშაობდა
და მუშაობდა და მუშაობდა და მუშაობდა.

თავს ვერ ვიპოვე ვინც იმდროს მუშაობდა
მუშაობდა და მუშაობდა და მუშაობდა
და მუშაობდა და მუშაობდა და მუშაობდა
და მუშაობდა და მუშაობდა და მუშაობდა.

გერსილი შაბოვა

მარტვილი, 10 აპრილი 1932წ.

ფრაგმენტები გერსელ ბანსოვის
ხელნაწერისა „ებრაელ კოლმეურნეს“

გამომცემლისაგან

ქართულენოვანი მკითხველი კარგად იცნობს მეოცე საუკუნის ოცდაათიანი წლების საბჭოთა საქართველოს ლიტერატურის თვალსაჩინო წარმომადგენელს – დრამატურგს, პროზაიკოსს და პუბლიცისტს გერცელ ბააზოვს. მისი პიესები დიდი წარმატებით იდგმებოდა საქართველოს თეატრებში, განსაკუთრებით კოტე მარჯანიშვილის თეატრში.

წინამდებარე კრებულში წარმოგიდგენთ გ. ბააზოვის ადრეული პერიოდის – 20-იანი წლების შემოქმედებას, როცა ის, ჯერ კიდევ ჭაბუკი, თავის კალამს სცდიდა პოეზიის სფეროში. ამ მხრივ გერცელ ბააზოვს ნაკლებად იცნობენ, რამეთუ სვლა იმ კრედოთი, რომელიც ადრე მის მსოფლმხედველობას გამოხატავდა, შეუძლებელი აღმოჩნდა – თუნდაც ფარული ფორმით.

ძველებრაულიდან „გალობათა გალობის“ გერცელი-სეულ თარგმანში იგრძნობა მთარგმნელის სიყვარული და პატივისცემა ძველებრაული პოეზიისადმი. ხოლო ის მცირე რაოდენობის ლექსები, რაც ჩვენ ხელთა გვაქვს, მეტყველებენ მის ეროვნულ-იდუალისტურ აღმაფრენაზე.

მისი მგზნებარე ლექსების სტილი სიმბოლიკაა და ეს უთუოდ გალაკტიონ ტაბიძის გავლენაა.

ჯერ კიდევ 13-14 წლის იყო, ონის გიმნაზიის მოწაფე, როდესაც ქუთაისის გაზეთში „ებრაელის ხმა“ (სადაც მამამისი, ღავიდ ბააზოვიც აქტიურად მონაწილეობდა)

დაიბეჭდა მისი პირველი ლექსები ფსევდონიმით „ჭერ-ბა“ (ის ლექსები დაიკარგა).

1921-1922 წლებში უჩა ჯაფარიძესთან და ღიმიტრი ჯანელიძესთან ერთად გამოსცემდა ჟურნალს „ონი“. ამ ჟურნალის ინიციატორი იყო გრიშა ჯაფარიძე.

1923 წელს მონაწილეობდა ჟურნალებში: „ტრიბუნა“, „თეატრი და ცხოვრება“, „გალაკტიონ ტაბიძის ჟურნალი“ და სხვ.

(ამ პერიოდში იბეჭდება მისი ლექსები, თარგმანები. 19 წლისამ ძველებრათა უდიდესი თარგმანი „გალობათა გალობა“ და დაბეჭდა 1923 წელს, ხოლო 1927 წელს გამოსცა ცალკე წიგნად.)

1923-1926 წლებში იგი ეროვნულ-კულტურული აღმავლობის ინიციატორი და სულისჩამდგმელია.

1924 წელს დავიდ ბააზოვის, ნათან ელიაშვილის და გერცელ ბააზოვის ხელმძღვანელობით გამოდის გაზეთი „მაკაველი“, სადაც გერცელი ბეჭდავს თავის ლექსებს: „იუდეველი“, „მაკაბი“ და ისტორიულ მოთხრობას „ალვარ როდრიგოს“.

ამ კრებულის პირველი ნაწილი (3-25 გვ.) ზუსტად იმეორებს „გალობათა გალობის“ გამოცემას (1927 წ.)

პოლინა ბააზოვი

F 16679
2

გალობათა გალობა

საქართველოს
საქართველოს

მკაცველი

მას

ჭალევი

იუდეველი

მესხია

კანი

გურჯალი შაანოვი
(გიმნაზიელი)

გილიოტინა

ბენ-გაბიროლი

იენისი ტუილისში

ეპრაული მელოდია

მოგონება 14 ადარის

მარადი მგზავრის მოგონებიდან